

တၢ်သံကွၢ်လၢတၢ်သံကွၢ်ညီန့ၢ်ဝဲခဲအံၤခဲအံၤတဖၣ်

ဖဲအံၤအိၣ်ဒီး ပုၤဟံၣ်တအိၣ်ယီၤတအိၣ်အတၢ်မၤလိမၤဒီးတၢ်တီၢ်ကျဲၤ လၢတၢ်မၤစၢၤဝဲဒၣ်ပုၤသးစၢ်ဖိလၢအလဲၤခိဖျိဘၣ်ဝဲဟံၣ်တအိၣ်ယီၤတအိၣ် ကတုၤဆူတၢ်မၤန့ၢ်ဖိတၢ်ဝဲအကွၢ်ပုၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

McKinney-Vento တၢ်တီၢ်ကျဲၤမၤစၢၤပုၤဟံၣ်တအိၣ်ယီၤတအိၣ်အတၢ်သိၣ် တၢ်သိၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲလၢတၢ်မၤလိမၤတၢ်ဘၣ်ယးဖိသၣ်ဒီးသးစၢ်လၢအ လဲၤခိဖျိဘၣ်ဝဲဒၣ်ဟံၣ်တအိၣ်ယီၤတအိၣ်တဖၣ်ကအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် တၢ်မၤလိမၤဒီးကတုၤဆူတၢ်မၤန့ၢ်ဖိတၢ်ဝဲလၢအကွၢ်အပူၤဒီးအဝဲသ့ၣ်အ တံၤသကိးလၢအဟံၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ.

နမ့ၢ်အိၣ်ဆိး...

- ▶ ယုၣ်ဒီးဘူးတၢ်, တံၤသကိး, မ့တမ့ၢ် ပုၤအကတဖၣ်မ့ၢ်လၢနဟံၣ်တအိၣ်လၢဘၣ် အယိ မ့တမ့ၢ် မ့ၢ်လၢတၢ်နးတၢ်ဖျိၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ကိတၢ်ခဲအယိ
- ▶ ဖဲတၢ်အိၣ်ကဒုအလီၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်လဲၤလိာ်ဟံၣ်ယိအပူၤ
- ▶ ဖဲခိၣ်ထဲ(လ) မ့တမ့ၢ် ဟံၣ်ခွဲးအပူၤမ့ၢ်လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ယုထာအဂီၢ်တမံၤ
- ▶ ဖဲတၢ်လီၢ်တပူၤလၢလံာ် ဘၣ်ဆၣ်အိၣ်တပူၤယိလၢဟံၣ်ဒီးဖိၣ်ပံ/ ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်ဖိးသဲစး, ယုၣ်ဒီးသးစၢ်ဖိလၢအဟးထီၣ်လၢအဟံၣ်, “ဟးထီၣ် ကွံာ်လၢအယံၤ”, လၢအဘၣ်တၢ်ဟံၣ်တၢ်ကွံာ် မ့တမ့ၢ် မၤအဟးထီၣ်ကွံာ်

...ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ပမၤစၢၤသ့ဝဲဒၣ်.

ကွီဖိလၢအတုၤထီၣ်ဘးအိၣ်ဒီးအခွဲးအယၢ်လၢ-

- ▶ အိၣ်ကွီဖိတဖၣ်ယိအပူၤဒီး ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤဆူအကွီဖိလၢတလၢအပူၤ မ့မ့ၢ်ဝဲလၢအဘၣ်လဲၤခိကလီၢ်ကဝီၤအကျိၤအကျိၤဒၣ်လဲၤန့ၣ်လီၤ.
- ▶ ဆဲးလိမၤအမံၤဖဲကွီဖိတဖၣ်ယိလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်မၤနီၣ်မၤယါ (ကွီအတၢ်မၤနီၣ်, ကသံၣ်ကသိတၢ်ကူၤအတၢ်မၤနီၣ်, တၢ်ဆဲးကသံၣ်ဒီးသဒါအတၢ်မၤနီၣ်, တၢ်အိၣ်ဆိးလီၢ်ကျဲအတၢ်အုၣ်သး, အိၣ်ဖျိၣ်လိာ်အုၣ်သး) န့ၣ်လီၤ.
- ▶ ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မၤလိမၤဒီးလိမၤဆိအတၢ်ဖဲစၢၤမၤစၢၤတဘျီယိမ့မ့ၢ်ဝဲလၢကွီဖိ အိၣ်ဒီး ပုၤနီၣ်တဂၢၢ်တၢ်ကုၣ်ဘၣ်ကုၣ်သ့တၢ်တီၢ်ကျဲၤ (IEP) ဖဲကတီၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ.
- ▶ နှိလိပၣ်ယုၣ်သကိးဖဲကွီအတၢ်ဟူးတၢ်ဂၤတဖၣ်အပူၤလၢလၢပုၤလၢတအိၣ်ဒီး တၢ်တြိမၤတံာ်တံာ်, ပၣ်ယုၣ်ဒီးကွီအတၢ်ဟူးတၢ်ဂၤတဖၣ်ဖဲကွီထီၣ် မ့တမ့ၢ် ကွီပျီဝဲအလီၢ်ခဲလၢအဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအိၣ်ဖျိန့ၣ်လီၤ.
- ▶ ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအတၢ်ဖဲစၢၤမၤဒီးမၤစၢၤအိၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်ဖိးတၢ်လိတဖၣ် နိအမ့ၢ်ကွီအပိးအလီ, ကွီအကူသိးဒီးကွီအဘူးအလဲတဖၣ်လၢနဖိအကွီန့ၣ်လီၤ.
- ▶ ကြးဝဲဘၣ်ဝဲဒီးကွီအတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိလၢတလၢအပူၤတဘျီယိန့ၣ်လီၤ.
- ▶ ဒီးန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤလၢတၢ်ဆဲးလိမၤဖဲကတီၢ်ဆိကွီ, Head Start, ဒီးကတီၢ်ဆိ ကွီလၢအဂၤအတၢ်တီၢ်ကျဲၤတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.
- ▶ တၢ်ကတီၢ်ကတီၢ်စၢၤအိၣ်လၢတၢ်ပတံထီၣ်ခိလုၣ်ကွီအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

▶ ပုၤလၢအမၤစၢၤယၢ်လၢအကွီသ့မ့ၢ်မတၢ်ကလဲၣ်.

ကွီတဖျါၣ်စုၣ်စုၣ်အိၣ်ဒီးပုၤဟံၣ်တအိၣ်ယီၤတအိၣ်တၢ်ဆဲးကျိးအရူဒိၣ်ဖိၣ်ပုၤဒီး လၢတမ့ၢ်တၢ်အရူဒိၣ်ဖိၣ်ပုၤမ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.တၢ်ဆဲးကျိးအရူဒိၣ်ဖိၣ်ပုၤန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ ကွီပုၤဂ့ၢ်ဝဲအပူၤမၤတၢ်ဖိးဒီးအဝဲမၤစၢၤန့ၣ်သ့လၢတၢ်ဆဲးလိမၤန့ၣ်ဖိအမံၤဖဲ HEP ဒီးမၤလိမၤတၢ်ဘၣ်ယးန့ၣ်အတၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ် McKinney-Vento အတၢ်ဖဲစၢၤ မၤစၢၤလၢအဝဲလိာ်ဘၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

▶ ပတၢ်အိၣ်ဆိးလီၢ်တဖၣ်လီၢ်အံၤယံၤဒီးကွီခိၣ်မးလၢတၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ် ဝဲစိၣ်တီၢ်ဆူအတၢ်မၤစၢၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ယဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲစိၣ်တီၢ်ဆူတၢ်မၤစၢၤ လၢယဖိအဂီၢ်သ့လၢကျဲၤလဲၣ်.

ကျဲၤအဂ့ၢ်ကတၢ်တဘိလၢတၢ်လဲၤမၤန့ၢ် HEP ဝဲစိၣ်တီၢ်ဆူအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤမ့ၢ် တၢ်ဆဲးကျိးဒီးကွီပုၤဂ့ၢ်ဝဲအပူၤမၤတၢ်ဖိဖဲန့ၣ်အကွီဒီးဝဲန့ၢ်ပၢ်ဘၣ်ယးတၢ်အိၣ်သး အဂ့ၢ်လၢအဆိအရူတသ့ဝဲအသ့န့ၣ်လီၤ.

▶ ကွီဖိသ့းအသးဆူတၢ်အိၣ်ဆိးလီၢ်အဂၢၢ်အကျဲၤဖဲလၢအလဲၤခိဖျိဘၣ် ဟံၣ်တအိၣ်ယီၤတအိၣ်ဝဲၤအလီၢ်ခဲ, ဘၣ်ဆၣ်အလီၢ်အိၣ်ဆိးထံးအသိၣ်အိၣ် လၢကွီအသိၣ်လုၣ်ဘး(စ)လုၢ်လိမၤလီၢ်ကဝီၤအရူအယိ, မ့ၢ်အဝဲသ့ၣ် ဆဲးဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဒီးဝဲဒၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအတၢ်မၤစၢၤသ့မ့ၢ်.

သ့လီၤ.ကွီဖိဒီးန့ၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအတၢ်မၤစၢၤဖဲလီၢ်ကဝီၤအရူလၢအတၢ် က့ၤကဒါက့ၤဆူအကွီဖဲအဝဲသ့ၣ်ထီၣ်ဝဲအလီၢ် (ကွီလၢအဖဲဝဲအိၣ်ထံးခိၣ်ဘိ) သ့ဝဲအကတီၢ်ဖဲလၢအဟံၣ်တအိၣ်ယီၤတအိၣ်အခါ မ့တမ့ၢ် တုၤလိလၢတၢ်မၤလိန့ၣ်ကတၢ်ဖဲအထံၣ်န့ၢ်ဝဲတၢ်အိၣ်ဆိးလီၢ် အဂၢၢ်အကျဲၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

▶ ကွီဖိလၢအမ့ၢ်ပုၤလၢအဟံၣ်တအိၣ်ယီၤတအိၣ်န့ၢ်ဆဲးလိမၤဖဲကွီလၢ အနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲသ့မ့ၢ်.

သ့လီၤ.ကွီဖိလၢအတုၤထီၣ်ဘးဝဲဒီးသးစၢ်လၢဟံၣ်တအိၣ်ယီၤတအိၣ် အတၢ်ဟံၣ်နီၣ်အဆၢလၢတအိၣ်ဒီးပုၤလဲၤသကိးတၢ်ဒီးအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ် န့ၢ်ဆဲးလိမၤလၢအနီၢ်ကစၢ်သ့ဝဲဒီးန့ၢ်လိမၤမၤသကိးတၢ်ဖဲကွီအတၢ်ဟူးတၢ်ဂၤ တဖၣ်အပူၤလၢလၢပုၤလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်တြိမၤတံာ်, အခါဖဲလၢဖိၣ်ပံ/ပုၤကွၢ် ထွဲတၢ်ဖိးသဲစးတဖၣ်ဖျိထီၣ်သးအခါဒၣ်လဲၤန့ၣ်လီၤ.ဆဲးကျိးဘၣ်MPS HEP မ့တမ့ၢ် ဟဲထီၣ်လိာ်ဒီးပုၤဖဲလိာ်အိၣ်ဆိးထံးန့ၢ်ဂံၢ်လၢတၢ်ဟံၣ်ဖျါဝဲကတျဲးအပၤ အရူတကပၤဒီးပမၤစၢၤန့ၣ်သ့ဝဲလီၤ.

▶ မ့ၢ်ကွီလိာ်ဘၣ်ကွီဖိဖိၣ်ပံ မ့တမ့ၢ် ကွီဖိလၢအအိၣ်ဆိးဖဲတၢ်အိၣ်ဆိး လီၢ်တဖၣ်လီၢ်လၢအကတၢ်ဖျါထီၣ်အလီၢ်အိၣ်ဆိးထံး အတၢ်အုၣ်သးလၢတၢ်ဆဲးလိမၤလၢကွီအဂီၢ် မ့တမ့ၢ် ဒီးန့ၢ်ဝဲစိၣ်တီၢ်ဆူ တၢ်မၤစၢၤလၢအတၢ်က့ၤကဒါက့ၤဆူအဝဲသ့ၣ်အကွီလၢအဖဲဝဲအိၣ် ထံးခိၣ်ဘိအလီၢ်န့ၣ်ခါ.

တမ့ၢ်ဘၣ်, ကွီဖိမ့ၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အသးဒ်ပုၤဟံၣ်တအိၣ်ယီၤတအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်က ဘၣ်န့ၢ်ဆဲးလိမၤတဘျီယိမ့မ့ၢ်ဝဲလၢအဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်တအိၣ်ဒီးလိာ်တီၢ်လိာ်ဒၣ် လိာ်မ့ၢ်တၢ်လိာ်ဘၣ်လၢတၢ်မၤညီန့ၢ်ဝဲဒၣ် (တၢ်အိၣ်ဆိးလီၢ်ကျဲအတၢ်အုၣ်သး, တၢ်ဆဲးကသံၣ်ဒီးသဒါအတၢ်မၤနီၣ်, တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အလိာ်အုၣ်သး, တၢ်ဆဲးထွဲကွီ ထွဲအတၢ်မၤနီၣ်, ဒီးအကတဖၣ်)န့ၣ်လီၤ.ကွီဖိလၢအန့ၢ်ဆဲးလိမၤဖဲ ဖဲကွီဝဲလဲတဖၣ်အဂီၢ်ကြးဝဲဒၣ်ဒီးတၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအတၢ်မၤစၢၤ လၢအတၢ်က့ၤကဒါက့ၤဆူအဝဲသ့ၣ်အကွီလၢအဖဲဝဲအိၣ်ထံးခိၣ်ဘိ, တၢ်ပုၤထီၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအတၢ်မၤစၢၤဒ်န့ၢ်သိးတဖၣ်တလိာ်အိၣ်ဒီးလီၢ်အိၣ် ဆိးထံးအတၢ်အုၣ်သး, တုၤလိလၢအဟံၣ်ဖိဖိမိမၤန့ၢ်ဘၣ် တၢ်အိၣ်ဆိးလီၢ်အဂၢၢ်အကျဲၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

▶ ယဖိတဖၣ်န့ၢ်ဆဲးလိမၤအမံၤဖဲ HEP အပူၤဖဲအပူၤကွီ တန့ၣ်ဘၣ်ဆၣ်ပဟံၣ်ပလိတအိၣ်ဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ယမၤလိမၤတၢ်လၢယဖိထီၣ်ဘၣ်ကွီအခိၣ်ထံးတန့ၣ်သ့လၢကျဲၤလဲၣ်.

နမ့ၢ်အိၣ်ဒီးဝဲန့ၣ်လီၢ်အိၣ်ဆိးထံးန့ၢ်ဂံၢ်အလီၢ်လီၢ်ဒၣ်လဲၣ်. အလီၢ်အိၣ်လၢနကဘၣ် န့ၢ်ဆဲးလိမၤကဒီးန့ၢ်မၤအသိတဘျီဝဲHEP တၢ်မၤလိမၤန့ၣ်တန့ၣ်ဘၣ်တန့ၣ်စုၣ်စုၣ်န့ၣ် လီၤ.ဝဲသးစူကိးဘၣ် ကွီပုၤဂ့ၢ်ဝဲအပူၤမၤတၢ်ဖိ (SSW) ဖဲန့ၣ်အကွီဒီးဒုးသ့ၣ် ညါအဝဲသ့ၣ်လၢနအိၣ်ဒီးဝဲစိၣ်တီၢ်ဆူအတၢ်မၤစၢၤအတၢ်အိၣ်သးအဂီၢ်ဒီး အလီၢ်အိၣ်လၢအကတၢ်ဟံၣ်ဖဲဝဲစိၣ်တီၢ်ဆူအတၢ်မၤစၢၤအသိတဘျီဝဲတန့ၣ် အံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.SSWစးထီၣ်မၤဝဲစတုၤကတၢ် ၂ န့ၣ်တဖျါဒီးဝဲကွီစးထီၣ် အခါ, ဒ်သိးကအိၣ်ဒီးတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢလၢပုၤလဲၤလၢတၢ်မၤန့ၢ်ဝဲစိၣ်တီၢ်ဆူ တၢ်မၤစၢၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဆိၣ်ထံးတန့ၣ်အဂီၢ်, ဘၣ်ဆၣ်ကိးအဝဲသ့ၣ် လၢအဆိအရူတသ့ဝဲအသ့လၢတၢ်ဒီးသဒါတတထီၣ်ကွီလၢအလီၢ်အိၣ်အဂီၢ်န့ၣ် တက့ၢ်.

